Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17416

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ), **beden e?itimi** ve spor dersleri kapsam?nda ö?rencilerin sahip oldu?u de?erleri ölçmek ve de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmi? özgün bir ölçektir. Ölçek, spor ortam?n?n bireylerin **sosyal geli?imine** ve ahlaki yarg?lar?na olan etkisini belirlemeyi amaçlar. BESDDEÖ, 28 maddeden ve 5 temel faktörden olu?an çok boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu faktörler; **sorumluluk**, **adalet**, **yard?mseverlik**, **öz denetim** ve **dostluk** gibi kritik de?er boyutlar?n? kapsamaktad?r. Yap?lan kapsaml? geçerlik ve güvenirlik çal??malar?, ölçe?in psikometrik aç?dan güçlü ve Türk kültürüne uygun oldu?unu göstermi?tir.

Ölçek, 2021 y?l?nda Kangalgil ve arkada?lar? taraf?ndan yay?mlanm??t?r ve e?itim programlar?n?n de?erler e?itimi hedeflerine ne ölçüde ula?t???n? belirlemek için kritik bir araç sa?lamaktad?r. Ölçe?in derecelendirme format? 5'li Likert tipi olup, yan?tlar "Kesinlikle Kat?lm?yorum" (1) ile "Kesinlikle Kat?l?yorum" (5) aras?nda de?i?mektedir.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, Spor E?itimi, De?erler E?itimi, Psikometrik Özellikler, BESDDEÖ, Sorumluluk, Öz Denetim, Yap? Geçerli?i.

Yazarlar

Mustafa Kangalgil, Fikret Özgül, Ahmet Temel, Tolga Kural, Yunus Karagöz

Amaç

BESDDEÖ'nün temel amac?, ö?rencilerin beden e?itimi ve spor derslerinde edindikleri veya sergiledikleri **ahlaki de?erler** ve sosyal beceriler düzeyini saptamakt?r. Bu ölçüm, ö?rencilerin spor dersleri arac?l???yla kazand?klar? be? temel de?eri (sorumluluk, adalet, yard?mseverlik, öz denetim ve dostluk) nicel olarak de?erlendirmeyi hedefler.

Ölçek, ö?retmenlere ve ara?t?rmac?lara, spor ortam?n?n bireylerin sosyal ve ahlaki geli?imine katk?s?n? analiz etme imkan? sunarak, de?erler e?itiminin spor pedagojisi içindeki etkinli?ini bilimsel yöntemlerle incelemeye olanak tan?r. Böylece, e?itim programlar?n?n bu alandaki eksiklikleri veya ba?ar?lar? tespit edilebilir.

Yap?/Kurgu

Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ), spor e?itimi ba?lam?nda ö?rencilerin sergiledi?i be? temel de?eri ölçmek üzere tasarlanm?? 28 maddelik çok boyutlu bir yap?d?r. Bu yap?, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) sonuçlar?na dayanarak olu?turulmu?tur ve

ARABPSYCHOLOGY.COM

bireyin hem ki?isel hem de grup içindeki sosyal etkile?imlerini düzenleyen kritik boyutlar? temsil eder.

Ölçe?in ölçtü?ü ve faktörler olarak adland?r?lan temel psikolojik yap?lar ?unlard?r:

Sorumluluk: Bireyin görev bilinci, kurallara ve taahhütlere ba?l?l???.
Adalet: Oyun ve ders ortam?nda e?itlik ilkesine ba?l?l?k ve tarafs?zl?k.
Yard?mseverlik: Tak?m arkada?lar?na ve çevresine destek olma, empati kurma yetene?i.
Öz Denetim: Spor s?ras?ndaki duygusal tepkileri kontrol etme ve dürtüleri yönetme (Self-Control) becerisi.
Dostluk: ??birli?i, tak?m ruhu ve sosyal ba?l?l?k kurma e?ilimi.

Geçerlik

Ölçe?in **yap? geçerli?i**, iki farkl? örneklem üzerinde hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Birinci çal??ma grubuna uygulanan AFA sonucunda, toplam varyans?n %58,328'ini aç?klayan, 28 maddelik ve 5 faktörden olu?an yap? elde edilmi?tir. Bu faktörler (sorumluluk, adalet, yard?mseverlik, öz denetim ve dostluk), ölçe?in teorik çerçevesini güçlü bir ?ekilde desteklemektedir.

?kinci gruba uygulanan **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ise elde edilen yap?n?n uygunlu?unu teyit etmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin kabul edilebilir uyum indeks de?erlerine sahip oldu?unu göstermi?tir (χ^2/sd: 2,851; GFI: .91; AGFI: .90; CFI: .93; RMSEA: .04; RMR: .03; IFI: .93; TLI: .93). Özellikle RMSEA de?erinin (.04) ve CFI ile TLI de?erlerinin (.93) yüksek olmas?, be? faktörlü modelin veriyle mükemmel bir uyum sergiledi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

BESDDEÖ'nün **güvenirli?i**, yüksek iç tutarl?l?k ve zamana kar?? kararl?l?k analizleriyle kan?tlanm??t?r. Ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren Cronbach Alpha katsay?s? .93 olarak hesaplanm??t?r. Bu de?er, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü ve ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Ölçe?in zamana ba?l? istikrar?n? belirlemek amac?yla yürütülen **Test-Tekrar Test Analizi** ise son derece güçlü sonuçlar vermi?tir. ?ki uygulama aras?ndaki ili?ki katsay?s? pozitif yönlü ve mükemmel düzeyde (.99) bulunmu?tur. Bu yüksek korelasyon, BESDDEÖ'nün ölçüm sonuçlar?n?n zaman içinde kararl? ve güvenilir oldu?unu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme sürecinde, **Aç?mlay?c? Faktör Analizi** (AFA) kullan?larak ölçe?in temel

ARABPSYCHOLOGY.COM

yap?s? belirlenmi?tir. AFA, 28 maddenin be? ana faktör alt?nda topland???n? ortaya koymu?tur. Bu faktörler, toplam varyans?n %58,328'ini aç?klamaktad?r. Faktör isimleri, beden e?itimi ve spor eti?i literatürüne uygun olarak atanm??t?r.

Yap?n?n sa?laml???, ikinci bir örneklem grubu üzerinde gerçekle?tirilen **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) ile test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, önerilen 5 faktörlü modelin (sorumluluk, adalet, yard?mseverlik, öz denetim, dostluk) gözlenen veriye son derece iyi uyum sa?lad???n? gösteren kabul edilebilir uyum indeksleri sunmu?tur. Bu bulgular, BESDDEÖ'nün teorik olarak öngörülen be? boyutlu yap?s?n? desteklemektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Çe?idi: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i

Maddeler: 28

Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Beden E?itimi ve Spor Dersi Alan Ö?renciler

Ya? Grubu: Çal??mada kesin ya? aral??? belirtilmemi?tir, ancak uygulama alan? beden e?itimi dersleri olan ö?rencilerdir.

Derecelendirme:

Kesinlikle Kat?lm?yorum
Kat?lm?yorum
Karars?z?m
Kat?l?yorum
Kesinlikle Kat?l?yorum

Ölçme Metodolojisi: Kendi kendine raporlama (Self-report)

Anahtar Kelimeler

Spor Pedagojisi, Psikometri, Güvenilirlik, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i, Ahlaki De?erler, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ahmet TEMEL

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Veri mevcut de?il.

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: ahmet.temel@mail.ohu.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Veri mevcut de?il.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2021

Ölçek, Kangalgil ve arkada?lar? taraf?ndan 2021 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m izinleri, telif haklar? ve ticari olmayan akademik kullan?mlar? hakk?nda bilgi almak için sorumlu yazar Ahmet Temel ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Kullan?m ücretine dair bilgi kaynakta belirtilmemi?tir.

Kaynaklar

Kangalgil, M., Özgül, F., Temel, A., Kural, T., & Karagöz, Y . (2021). Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ) geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Beden E?itimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 15*(1), 70-80. Makaleye DergiPark üzerinden eri?im sa?lanabilir: https://dergipark.org.tr/tr/pub/bsd/issue/60685/855962

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, detayl? madde ve uygulama bilgileri için buradan indirilebilir: beden-egitimi-ve-spor-dersi-de?erler-e?itimi-ölçe?i-besddeo-toad.pdf

Beden E?itimi ve Spor Dersi De?erler E?itimi Ölçe?i (BESDDEÖ) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in tam 28 maddesi, kaynak metinde aç?kça listelenmemi?tir. Ölçek, 5 alt faktör alt?nda toplanan toplam 28 maddeden olu?maktad?r.

Derecelendirme Sistemi:

1= Kesinlikle Kat?lm?yorum
2= Kat?lm?yorum
3= Karars?z?m
4= Kat?l?yorum
5= Kesinlikle Kat?l?yorum

ARABPSYCHOLOGY.COM